

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	21 RHAGFYR 2021
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Gareth Wyn Griffith
Swyddog Cyswllt:	Dafydd Wyn Williams - Pennaeth Adran yr Amgylchedd
Rhif Cyswllt:	32371
Pwnc:	ADRODDIAD HERIO PERFFORMIAD AELOD CABINET AMGYLCHEDD

Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

Y RHESYMAU PAM FOD ANGEN PENDERFYNIAD

Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad yn effeithiol

1. CYFLWYNIAD YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel yr Aelod Cabinet dros Amgylchedd. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Hoffwn eich atgoffa bod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu gennyf mewn cyfarfod o Dîm Rheoli'r Adran Amgylchedd, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolwyr o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau.
- 1.3 Ar y cyfan, rwyf yn fodlon gyda perfformiad yr adran dan yr amgylchiadau, ac yn cydnabod yr heriau sydd yn parhau i wynebu'r adran ers y flwyddyn ddiwethaf a'r effaith y mae hynny wedi'i gael ar rai gwasanaethau. Fodd bynnag, rwy'n hyderus fod yr adran yn cadw golwg ar y materion hyn ac yn cynllunio'n briodol ar gyfer adfer y sefyllfa. Byddaf yn ymhelaethu ar y cynnydd yn yr adroddiad.

2. BLAENORIAETHAU CYNLLUN CYNGOR GWYNEDD 2018-2023

2.1 Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd

Yn dilyn penderfyniad y Cabinet yn ôl ym mis Ionawr i ariannu rheolwr prosiect i arwain ar y gwaith o gydlyn ymdrechion y cyngor yn y maes a'r cynllun gweithredu, mae Rheolwr Rhaglen Newid Hinsawdd wedi cychwyn yn y rôl ddechrau Gorffennaf eleni. Mae rhaglen waith ar wedi ei ddatblygu ac mae cyfarfodydd o'r Bwrdd Newid Hinsawdd yn cael eu cynnal i lywio'r gwaith ar gyfer cynhyrchu'r Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd. Bwriedir hefyd cynnal sesiynau gyda holl Aelodau'r Cyngor er mwyn iddynt gael eu mewnbwn i'r gwaith.

2.2 Y bwriad yw y bydd dau ran i'r Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd, gyda'r rhan cyntaf yn canolbwyntio ar yr effaith uniongyrchol mae'r Cyngor yn ei gael ar newid hinsawdd, gyda'r rhan yma wedi ei fabwysiadu erbyn diwedd Mawrth 2022. Bydd yr ail ran o'r Cynllun yn canolbwyntio'n fwy ar y camau pellach y gall y Cyngor eu cymryd i gyfrannu tuag at lliniaru effeithiau newid hinsawdd, gyda hyn yn digwydd yn ystod 2022/23.

2.3 Capasiti Gwarchod y Cyhoedd

Mae'r adran wedi datblygu cynlluniau ar gyfer ceisio darparu gwasanaethau Gwarchod y Cyhoedd mwy gwydn ar gyfer y dyfodol er mwyn cyfrannu tuag at warchod iechyd cymunedau Gwynedd a chefnogi busnesau. Mae'r Adran wedi cynnal adolygiad o'r strwythurau staffio'r Gwasanaethau Gwarchod y gyda'r amcan o geisio cadw'r arbenigedd sydd gennym, creu strwythurau staffio mwy cadarn fydd angen cynnwys parhad o'r gwaith olrhain, cynyddu capasiti, a chynllunio ar gyfer dilyniant i'r dyfodol. Mae'r Adran hefyd gyda chynlluniau ariannol sydd yn mynd law yn llaw gyda'r gweithredu sydd ei angen yn sgil adolygu'r strwythurau staffio, ac mae hyn yn cynnwys cyflwyno bidiau refeniw i gronfa trawsffurfio'r Cyngor.

2.4 Rheolaeth Cartrefi Modur

Mae'r adran wedi bod yn arwain ar ddarn o waith ar y cyd gyda'r Adran Economi a Chymuned, i geisio ymateb i'r heriau mae'r cynnydd sylweddol yn y nifer o gartrefi modur sydd yn ymweld â'r sir wedi eu cyflwyno dros y flwyddyn a hanner diwethaf. Yn ogystal ag ymatebion byr dymor i'r heriau (e.e. gorfodaeth lle'n bosib, codi arwyddion mewn lleoliadau ar draws y Sir, cyfathrebu a chodi ymwybyddiaeth), mae gwaith ymchwil i'r sector cartrefi modur wedi ei gynnal er mwyn ceisio edrych ar angen ai peidio am ymatebion fwy hir dymor i gael rheolaeth gwell. Cyflwynwyd y gwaith ymchwil i'r Cabinet ar y 9 Tachwedd 2021 pryd penderfynwyd:

- i. Awdurdodi'r Pennaeth Adran Amgylchedd mewn ymgynghoriad gyda'r Pennaeth Adran Economi a Chymuned i gynnal prosiect peilot ar gyfer defnydd o hyd at 6 o safleoedd parcio'r Cyngor (neu ran o'r safleoedd) sydd o fewn ardal Awdurdod Cynllunio Gwynedd, er darparu cyfleusterau i gartrefi modur aros dros nos ac i gynnwys dynodi'r lleoliadau, ond yn ddarostyngedig i sicrhau cyllid cyfalaf a'r caniatâdau angenrheidiol.
- ii. Bod adroddiad pellach ar ganlyniadau'r peilot yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ymhen fair blynedd.
- iii. Ystyried a gweithredu ar fesurau gorfodaeth i fynd law yn llaw gyda'r uchod.
- iv. Cyflwyno'r gwaith ymchwil i Llywodraeth Cymru a gofyn iddynt Adolygu'r Ddeddf Carafanau a Rheoli Datblygu 1960.

2.5 Mae'r Adran nawr wedi sefydlu Bwrdd Prosiect i weithredu'r penderfyniad.

3. PERFFORMIAD

Isod, rwy'n amlinellu'r prif faterion sydd yn deillio o berfformiad yr adran yn y cyfnod ers dechrau Gorffennaf 2021/22. Nid yw'r wybodaeth yn cyfeirio at bob gwasanaeth yn yr adran, dim ond y rhai hynny y teimlwn fod angen tynnu eich sylw atynt.

Gwasanaeth Cynllunio

- 3.1 Nid oes modd i mi adrodd ar ein mesurydd arferol sy'n dangos **bodlonrwydd gyda'r gwasanaeth** (C1). Mae hyn oherwydd nad yw'r holiaduron gofal cwsmer wedi eu cynnal ers dechrau cyfnod y pandemig gan ein bod wedi blaenoriaethu parhad gwasanaethau ddydd i ddydd. Yn arferol mae'r gwaith ar gyfer hyn yn cael ei gynnal drwy alwadau ffôn, ond mae trafodaethau'n parhau gyda darparwyr y system swyddfa gefn y Gwasanaeth i'r holiaduron gael eu hwyluso'n awtomatig drwy'r system.
- 3.2 Soniwyd yn Adroddiad Blynyddol 2020/21 yr Adran ac yn fy adroddiad i'r Cabinet ym mis Medi 202, ei bod wedi bod yn cymryd mwy o amser i ni gyrraedd penderfyniadau o ganlyniad i ffactorau amrywiol gan gynnwys effaith y pandemig ar bwllgorau, diffyg capasiti oherwydd salwch hirdymor, trefniadau gweithio'n ystod yr argyfwng ac oedi mewn derbyn ymatebion gan ymgynghorai statudol. Mae'r mesurydd **Pa mor sydyn mae'r holl geisiadau Cynllunio ar gyfartaledd wedi cymryd i'w penderfynu** (C2) yn parhau i gynyddu ac yn uwch na'r cyfartaledd o 63 diwrnod yn 2018/19, 68 diwrnod yn 2019/20, 88 diwrnod yn 2020/21, gyda'r cyfartaledd ers ar gyfer 2021/22 yn 94 diwrnod. Er hyn, a heb gynnwys mis Awst, mae cynnydd wedi bod yn faint o geisiadau cynllunio sydd yn cael eu penderfynu ers i mi adrodd i chi ym mis Medi, wrth i swyddogion ddod yn ôl ar ôl cyfnodau o salwch, ond mae hyn yn rhy fuan o safbwynt dylanwadu'n gadarnhaol ar y perfformiad. Hefyd, mae'r adran wedi recriwtio swyddog cynllunio dros dro am gyfnod o flwyddyn i helpu gyda'r gwaith yma, ac rwyf wedi gofyn i'r Adran edrych ar yr adnoddau fydd eu hangen i'r dyfodol ar gyfer cwrdd â'r galw am y gwasanaeth.
- 3.3 Yn ystod y cyfnod o 01/07/21 i 31/10/21, derbyniodd yr Uned Gorfodaeth Cynllunio 117 o **achosion gorfodaeth newydd** yn ymwneud a tor-rheolaeth cynllunio gyda'r cyfanswm ers 1 Ebrill 2021 yn 207. Yn ystod y cyfnod adrodd ymchwiliwyd 20 o'r achosion newydd a chafodd 79 o achosion eu cau. Mae'r gostyngiad yng nghapasiti'r Uned o 4 i 2 swyddog, yn ogystal â'r amser mae'n gymryd i ddelio gydag achosion cymhleth yn ei gwneud yn heriol iawn i'r Uned ymdopi gyda'r llwyth gwaith, sydd yn creu ôl-groniad o achosion sydd yn parhau'n agored tra mae achosion newydd yn parhau i ddod i mewn. Er mwyn ceisio ymateb i hyn cyflogwyd swyddog dros dro ym mis Mai 2021 ac yn dilyn cyfnod o fewn y fim cefnogol (Gwasanaeth Busnes yr Adran), trosglwyddwyd y swyddog i'r fim gorfodaeth ym mis Awst 2021. Rwyf wedi gofyn i'r Adran edrych ar gynlluniau hefyd i ymateb i ofynion byr a hir dymor y Gwasanaeth Cynllunio a safbwynt y gwaith gorfodaeth.

Gwasanaeth Polisi Cynllunio ar y Cyd

- 3.4 Rwyf yn falch adrodd fod y gwaith ymchwil mae'r Gwasanaeth yma wedi arwain arno sef "Rheoli'r defnydd o dai fel cartrefi gwyliau" yn ddarn o waith arwyddocaol sydd wedi ysgogi trafodaethau ac ymateb ar lefel genedlaethol i'r materion o gwmpas cartrefi gwyliau, gyda hyn nawr yn cael ei weld mewn cyfres o ymgynghoriadau gan Llywodraeth Cymru.

- 3.5 Mae'r Gwasanaeth wedi cwblhau'r trydydd Adroddiad Monitro Blyneddol (2020/21) ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd sydd wedi ei gyflwyno i Llywodraeth Cymru (ynghyd ac Adroddiad 2019/20) ers Hydref 2021. Mae'r tri Adroddiad Monitro Blyneddol sydd wedi eu paratoi yn cynnwys tystiolaeth pwysig sydd yn bwydo i mewn i'r adolygiad statudol o'r Cynllun sydd wedi cychwyn ers Awst 2021. Yn ystod Tachwedd 2021, cychwynwyd ar gyfnod o ymgynghoriad cyhoeddus o 6 wythnos ar yr Adroddiad Adolygu (yn sgil adolygiad o'r Cynllun cyfredol), a chynhaliwyd sesiynau codi ymwybyddiaeth ar gyfer holl Aelodau'r Cyngor i gyd-fynd gyda hyn.

Gwasanaeth Rheolaeth Adeiladu

- 3.6 Yn ystod cyfnod adrodd yma 2021/2022 gwelwyd cynnydd mewn ceisiadau rheolaeth adeiladu, gyda 302 o geisiadau'n cael eu cyflwyno o'i gymharu â 241 yn yr un cyfnod yn y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn golygu cynnydd yn y ffioedd sy'n cael eu denu i'r cyngor. Fodd bynnag, mae'r prosiectau arwyddocaol, sy'n codi mwy o ffi, yn parhau i fod yn isel. Mae Arolygydd Cymeradwy preifat wedi'i sefydlu yn y sector yn ddiweddar ac felly mae'r gystadleuaeth leol wedi cael effaith negyddol ar y nifer o geisiadau sy'n ein cyrraedd ni. Mae hyn yn golygu bod cyfran y farchnad o geisiadau rheolaeth adeiladu a dderbyniwyd wedi gostwng o **85%** yn 2020/2021 i **77%** ar hyn o bryd. Nodir hefyd yn ystod y misoedd diwethaf fod tystiolaeth o'r Gwasanaeth yn colli swyddogion i'r sector breifat, ac yn sgil hyn mae'r adran yn edrych ar strwythur y Gwasanaeth o ran gwydnwch, a natur y gwaith o ran gwaith sydd yn denu ffioedd a gwaith sydd ddim (e.e. gwaith gorfodaeth)
- 3.7 Oherwydd yr heriau o ran capasiti, mae'r canran o benderfyniadau a wnaethpwyd i'r amserlen statudol ar gyfer y cyfnod yma wedi lleihau i 91.25% o'i gymharu 97.5% adroddwyd i chi'n Medi 2021 (sef Chwarter 1. Mae trefniadau dros dro mewn lle i geisio cyfarch y diffyg capasiti, ond rwyf yn parhau'n awyddus i'r Adran edrych ar gynlluniau cynlluniau hir dymor.
- 3.8 Mae'r amser a gymerir ar gyfartaledd i brosesu cais 'Enwi a rhifo tai/stryd' wedi gostwng eto, gan gymryd 7 diwrnod ar gyfartaledd yn ystod y cyfnod yma, o'i gymharu ac 8 diwrnod yn Chwarter 1 2021/22 ac 21 diwrnod ar gyfartaledd yn ystod 2020/21. Mae hyn o ganlyniad i welliannau i'r system ac yng nghyflymder ymatebion ymgynghori'r Post Brenhinol wrth gadarnhau cofrestriad.

Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd

- 3.9 Oherwydd ymdrechion y gwasanaeth yma i ymateb i'r pandemig, nid yw'r gwaith o fesur y **canran o gwsmeriaid a ymatebodd i arolwg yn dweud eu bod yn fodlon a'r lefel gwasanaeth** wedi'i gwblhau'n ddiweddar. Yn arferol mae'r gwaith ar gyfer hyn yn cael ei gynnal drwy alwadau ffôn, ond mae trafodaethau'n parhau gyda darparwyr y system swyddfa gefn y Gwasanaeth i'r holiaduron gael eu hwyluso'n awtomatig drwy'r system.
- 3.10 Mae'r archwiliadau hylendid a safonau bwyd y Cyngor wedi ail gychwyn ers 1 Medi 2021, gan flaenoriaethu busnesau newydd a busnesau risg uchel yn y lle cyntaf yn unol â chyfarwyddyd Cynllun Adfer yr Asiantaeth Safonau Bwyd. Mae Cynghorau Cymru wedi cytuno gyda'r Asiantaeth Safonau Bwyd y byddent yn ymdrechu i ddilyn eu cynllun adfer diogelwch bwyd, wrth i'r gofyn ar wasanaethau gwarchod y cyhoedd mewn perthynas â gwaith cofid lleihau dros amser.
- 3.11 Ar y 1/10/21 roedd 2132 o fusnesau bwyd yng Ngwynedd yn destun y drefn sgorio hylendid bwyd. O'r rhain roedd 2117 yn cyrraedd safon hylendid bwyd boddhaol neu uwch (99.3%) a 15 ddim yn cwrdd ar safonau (0.7%). Dylid nodi fod y rhaglen archwiliadau hylendid bwyd i bob pwrpas wedi ei atal ers canol Mawrth 2020 hyd fis Medi eleni a'r hyn sydd yn golygu ôl Groniad o archwiliadau sydd heb eu gwneud.

- 3.12 Ers i'r rhaglen archwiliadau ail ddechrau ym mis Medi 2021 mae $\frac{3}{4}$ o'r fim bellach yn canolbwyntio ar waith diogelwch bwyd tra bod cyfystyr a gwerth 3.5 FTE swyddog dal i ganolbwyntio yn llwyr ar waith cofid. Allan o'r 1679 o archwiliadau hylendid bwyd hwyr / wedi cronni cwblhawyd 137 o archwiliadau, ac allan o'r 826 o archwiliadau safonau bwyd hwyr / wedi cronni cwblhawyd 157 o archwiliadau.
- 3.13 Gwelwyd lleihad yn **yr amser a gymerir ar gyfartaledd i brosesu cais am drwydded tacsï** o 15 diwrnod yn Chwarter 1 2021/22 i 7 neu 8 diwrnod yn ystod y cyfnod yma. Mae hyn o ganlyniad i nifer o resymau'n cynnwys lleihad yn yr oedi oedd yn arfer bod i unigolion geisio cael tystysgrif archwiliad meddygol, datgeliad a thystysgrifau DBS. Mae yna salwch hir dymor yn yr Uned Drwyddedu a hynny ar drothwy cyfnod lle mae'r cylch adnewyddu trwyddedau tacsï ac felly rwyf wedi gofyn i'r Adran gadw golwg ar y sefyllfa.

Gwasanaeth Rheoli Rhwydwaith

- 3.14 Mae'r Gwasanaeth yn gyfrifol am weithredu trefniadau gorfodaeth parcio ar draws y Sir ac mae'r cynnydd ymwelwyr ddaru benderfynu aros ym Mhrydain yn hytrach nag mentro dramor am wyliau wedi uchafu'r holl broblemau yn nhermau prinder llucynnau parcio ledled y Sir, diffyg pwerau ychwanegol i ymdrin â cherbydau sydd yn creu rhwystr a rheolaeth o gartrefi modur. Ers dechrau 2021/22 mae'r gwasanaeth wedi cyflogi 3 swyddog ychwanegol dros dro er mwyn cefnogi'r fim drwy gyfnod oedd yn anarferol o brysur. Mae'r mesurydd ar gyfer parcio yn ymwneud a **nifer o apeliadau a gyflwynwyd i'r beirniaid annibynnol sydd yn cael eu caniatáu**. Rwyf yn falch o adrodd fod y nifer apeliadau o'r math hwn wedi lleihau dros y blynyddoedd diwethaf, a chadarnhaf fod tri achos wedi cyrraedd y pwynt yma yn ystod 2021/22 hyd yn hyn, a chanlyniad dau yn ffafriol i'r Cyngor. Derbyniwyd 2 achos yn ystod 2019/20 gyda un yn ffafrio'r Cyngor.
- 3.15 Wrth i'r nifer o gerbydau sydd ar ein ffyrdd gynyddu, mae'n holl bwysig fod mesurau addas a phriodol yn bresennol ac yn cael eu monitro'n gyson er mwyn rheoli llif traffig a chadw'r rhwydwaith mor ddiogel a dirwysr a phosibl. Caiff gwaharddiadau a chyfyngiadau traffig sydd yn ymwneud a pharcio, cyflymder, trefniadau unffordd, cyfyngiadau pwysau a chlirffyrdd eu gorchuddio gan orchymyn swyddogol a chyfreithiol. Gwerthfawrogwn fod yr egwyddor du ôl i baentio llinellau melyn ar y briffordd yn swnio fel tasg digon syml heb gymhlethdodau, ond mewn gwirionedd, gall sawl ffactor ddylanwadu a chreu oedi yn y broses ac mewn rhai amgylchiadau mae gorchymyn wedi cymryd hyd at 12 mis i fod yn weithredol. Mae unrhyw gais angen mynd drwy broses gyfnod ymgynghori statudol o 28 diwrnod ac mae angen i'r gwasanaeth traffig fod yn rhoi sylw ystyrlon i unrhyw wrthwynebiad. Mae oedi pellach wedi digwydd dros y cyfnod yma o ganlyniad i lwyth gwaith neu ddiffyg adnoddau yn yr Adran Gyfreithiol.

Gwasanaeth Cludiant a Diogelwch y Ffyrdd

- 3.16 Mae'r cyfnod adfer o'r pandemig wedi profi heriau ychwanegol i'r gwasanaethau cludiant cyhoeddus a chwmnïau bysiau, gyda'r angen i gadw at gyfyngiadau ar y niferoedd all deithio ar fws yn ogystal ag angen i gadw ffenestri yn agored a gwisgo gorchudd wyneb. Yn ystod y cyfnod adroddir arno mae'r sylwadau a dderbynnir o ran bodlonrwydd defnyddwyr cludiant cyhoeddus yn amlygu materion yn ymwneud a diffyg gwasanaeth ar lwybrau penodol, a hynny oherwydd phrinder gyrwyr neu wasanaeth masnachol yn dod i ben. Mae'r Adran yn cydweithio gyda darparwyr Cludiant Cyhoeddus yn ogystal â chyrrff eraill i geisio ymateb i unrhyw bryder neu rwystr sy'n codi, er enghraifft, drwy drefnu gwasanaeth ar alw neu sefydlu gwasanaeth newydd.

Gwasanaeth Cefn Gwlad

3.17 Mae'r gwaith yn parhau i ddatblygu mesuryddion ar gyfer meysydd gwaith Mynediad a Bioamrywiaeth. Er mwyn llywio gwaith y Gwasanaeth am y blynyddoedd nesaf mae dogfennau strategol canlynol yn cael eu paratoi:

- Cynllun Gwella Hawliau Tramwy (CGHT)- derbyniodd y Pwyllgor Craffu 4 Tachwedd ddrafft terfynol ar gyfer ymgyngoriad cyhoeddus.
- Cynllun Adfer Natur - mae disgwyl bod cyrff cyhoeddus yn paratoi cynllun Adfer Natur mewn ymateb i golled mewn cynefinoedd a bioamrywiaeth a'r camau gallent eu cymryd i atal dirywiad pellach ac adfer y sefyllfa. Bydd y cynllun yn cael ei gwblhau yn ystod 2022.

3.18 Gwelwyd pwysau ar y Gwasanaeth o sawl cyfeiriad yn ystod 2021.

- Roedd cynnydd yn nifer ceisiadau Cynllunio yn ystod haf 21 wedi rhoi pwysau ychwanegol ar y fîm Bioamrywiaeth. Mae'n angenrheidiol fod swyddogion yn rhoi sylwadau ar effaith datblygiadau ar fioamrywiaeth a rhywogaeth sy'n cael eu diogelu. Yn ogystal â nifer y ceisiadau gwelwyd sawl cais cymhleth a cynhennus. Cymryd y camu canlynol i leihau'r pwysau:
  - i. trefniant dros dro wedi ei sefydlu gyda chwmnïau profiadol iddynt baratoi sylwadau ar rhai ceisiadau cynllunio.
  - ii. Defnyddir tanwariant yr Adran i gyflogi swyddog bioamrywiaeth dros dro.
- Bydd effaith y camau uchod yn cael eu monitro dros y misoedd nesaf.

3.19 Mae argaeledd grantiau tuag at feysydd gwaith y Gwasanaeth wedi cynyddu'n yn ystod 2021 yn bennaf gan Lywodraeth Cymru. Er enghraifft am y blynyddoedd 20/21 a 21/22, derbyniwyd yn agos i £400k ar gyfer gwella'r rhwydwaith hawliau tramwy a swm cyffelyb uwchraddio'r Lonydd Glas gyda £130k o'r rhaglen Llefydd Lleol i Natur. Y rhagdybiaeth ydi bydd y grantiau yn parhau am y blynyddoedd nesaf sy'n codi cwestiwn ynglŷn â capasiti presennol y Gwasanaeth i fanteisio a gwneud y defnydd gorau o'r grantiau gan ystyried bod swyddogion hefyd yn ymateb i faterion dydd i ddydd. Mae'r Adran wedi cyflwyno cais i'r Gronfa Trawsnewid am gyllid i gefnogi swydd "Swyddog Prosiectau" i fod yn gyfrifol am ddatblygu, gweinyddu a gweithredu rhaglenni grant.

3.20 **Newid hinsawdd** - mae yna berthynas agos rhwng y gwaith o baratoi'r Cynllun Newid Hinsawdd a dyletswyddau ym maes Bioamrywiaeth yn enwedig wrth ystyried cyfraniad coetiroedd a thiroedd eraill Y Cyngor i amsugno carbon. Serch hynny, roedd yn amlwg nad oedd y wybodaeth yma ar gael a bod angen mynd ati i fesur gwerth tiroedd y Cyngor a sut gellir eu rheoli'n well. Er mwyn cwrdd â'r her yma mae'r Adran wedi cyflwyno cais i'r gronfa Trawsnewid am swyddog o fewn y fîm Bioamrywiaeth.

Gwasanaeth Olrhain

3.21 Mae'r broses recriwtio staff wedi bod yn heriol. Hyn yn benodol gan fod y gwasanaeth yn cael ei gydlynu ar lefel rhanbarthol/cenedlaethol ac yn cael ei arwain [lletya] gan awdurdod arall, a oedd yn golygu nad oedd gan y Gwasanaeth POD yma yng Ngwynedd reolaeth llawn dros yr ymgyrch recriwtio. Mae'r sefyllfa yma wedi gadael y gwasanaeth yn fregus o ran cael niferoedd digonol o staff i ymateb i'r argyfwng. Yn dilyn trafodaethau diweddar gyda'r awdurdod cynnal yma yn y Gogledd, mae Cyngor Gwynedd bellach wedi uchafu ei rôl ac yn cymeryd rhan blaenllaw yn y broses. Rydym hefyd yn parhau i dderbyn cymorth gan swyddogion o Adrannau eraill

y Cyngor sydd wedi eu trosglwyddo i'r gwasanaeth ar sail dros dro. Mae'r gwasanaeth yn datblygu yn gyson, ac yn mynd yn fwy digidol a fydd, yn y pendraw, yn golygu y bydd angen llai o adnodd staff i'w redeg.

4. SEFYLLFA ARIANNOL/ARBEDION – AROS YR UN FATH

- 4.1 Bu i'r Adran Amgylchedd danwario £100k ar ddiwedd y flwyddyn ariannol 2020/21. Bydd adolygiad manwl o sefyllfa ariannol yr adran yn cael ei gynnal fel rhan o'r adolygiad referniw ddiwedd Tachwedd ar gyfer y Cyngor gyfan, ac fe adroddir i'r cabinet maes o law. Ni ragwelir unrhyw faterion materol i'w hadrodd hyd yn hyn.
- 4.2 Mae gan yr adran 3 cynllun arbedion ar gyfer 2021/22 yn ogystal â 2 gynllun ychwanegol sy'n parhau o flynyddoedd blaenorol oherwydd oediad. Mae rhain ar hyn o bryd unai wedi eu gwireddu neu ar drac i'w gwireddu cyn diwedd y flwyddyn ariannol.
- 4.3 Gobeithiaf allu cadarnhau fod y cynlluniau hyn yn symud yn eu blaen yn fy adroddiad nesaf

---

Barn y swyddogion statudol

Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb

Pennaeth Cyllid:

"Gallaf gadarnhau fod yr hyn a nodir yn Rhan 4 o'r adroddiad yn adlewyrchiad teg o'r sefyllfa ariannol. Bydd adolygiad o'r gyllideb referniw hyd at ddiwedd Tachwedd ynghyd â'r sefyllfa o safbwynt arbedion yn cael ei adrodd i'r Cabinet ar 18 Ionawr.
